Godišnje izvješće Suda za 2025. – Pojmovnik

Pojam	Objašnjenje
ABAC	Komisijin elektronički sustav za upravljanje njezinim proračunskim i računovodstvenim operacijama.
Agencija Europske unije za azil (EUAA)	Tijelo EU-a čija je zadaća jamčiti da države članice pravilno primjenjuju pravo EU-a o azilu.
Agencija Europske unije za droge (EUDA)	Agencija EU-a koja pruža stručno znanje o raznim aspektima u vezi s nezakonitim drogama u EU-u.
Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA)	Agencija EU-a odgovorna za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima za vize i putovanja u cijelom EU-u.
Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL)	Tijelo EU-a koje osmišljava, provodi i koordinira osposobljavanje službenika za izvršavanje zakonodavstva.
Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol)	Tijelo EU-a koje pruža potporu državama članicama u sprečavanju i istraživanju terorizma, kibernetičkog kriminala i drugih oblika organiziranog kriminala.
Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex)	Agencija EU-a koja podupire države članice i zemlje pridružene Schengenu u upravljanju vanjskim granicama EU-a i borbi protiv prekograničnog kriminala.
Agencija za plaćanja	Tijelo koje je određena država članica imenovala za upravljanje rashodima EU-a u području poljoprivrede.
Akt o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP)	Uredba EU-a čiji je cilj povećanje kapaciteta za proizvodnju streljiva u cijelom EU-u.
Azil	Zaštita koju određena država odobrava osobama iz druge zemlje koje bježe od progona ili ozbiljne opasnosti.

Pojam	Objašnjenje
Baza podataka Arachne	Alat za rudarenje podataka koji je Komisija razvila u svrhu potpore upravljačkim tijelima u primjeni mnogih fondova EU-a i upravljanju tim fondovima.
Bespovratna potpora	Financijska sredstva koja nije potrebno vratiti.
Bespovratna sredstva	Potpora iz proračuna EU-a za troškove koji su za određenog korisnika nastali tijekom prihvatljivog projekta ili programa, koju obično nije potrebno vratiti.
Bolja regulativa	Vodeći koncept pri donošenju politika i zakonodavstva EU-a, utemeljen na načelima u vezi s regulativom prema kojima bi se njezini ciljevi trebali ostvariti uz minimalne troškove, a njezino osmišljavanje obaviti na transparentan način utemeljen na dokazima, uz sudjelovanje građana i dionika.
Bruto nacionalni dohodak (BND)	Uobičajeno mjerilo bogatstva određene zemlje koje se temelji na dohotku iz domaćih i inozemnih izvora.
Carinske provjere nakon puštanja robe u promet / kontrole nakon puštanja robe u promet	Carinske provjere koje se provode nakon što su carinska tijela pustila robu u promet.
Carinski zakonik Unije	Glavni carinski zakonski akt EU-a.
Carinsko tijelo EU-a	Predložena decentralizirana agencija čije će odgovornosti uključivati koordinaciju procjene rizika robe koja ulazi na jedinstveno tržište na razini EU-a.
Centar EU-a za carinske podatke	Centralizirani skup carinskih IT sustava kojim će se zamijeniti mehanizmi koji trenutačno postoje u državama članicama.
Ciklus provjere BND-a	Provjera statističkih izvora i metoda koji se upotrebljavaju za izračun BND-a tijekom određenog razdoblja.

Pojam	Objašnjenje
Ciljevi održivog razvoja	17 ciljeva održivog razvoja koji su utvrđeni Programom Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. kako bi se potaknulo sve zemlje da djeluju u područjima koja su od ključne važnosti za ljudsku vrstu i planet.
Ciljna vrijednost	Kvantitativna mjera napretka države članice prema dovršetku određene reforme ili ulaganja u njezinu planu za oporavak i otpornost.
Decentralizirana agencija	Neovisno tijelo EU-a osnovano na neodređeno vrijeme kao stručni centar za obavljanje zadaća kojima se doprinosi razvoju i provedbi određene politike EU-a.
Deflator	Statistički alat za usklađivanje povijesnih cijena uzimajući u obzir naknadnu inflaciju s pomoću kojeg je moguće uspoređivati cijene iz različitih razdoblja.
Delegirana uredba	Pravno obvezujući akt kojim se Komisija koristi kako bi dopunila ili izmijenila dijelove zakonodavstva EU-a koji nisu ključni, na primjer navođenjem pojedinosti o provedbenim mjerama.
Diversificirana strategija financiranja	Metoda EU-a za financiranje kojom se niz instrumenata i tehnika financiranja kombiniraju s jasnom komunikacijom s financijskim tržištima i strukturiranim odnosima s bankama.
Djelotvornost	Mjera u kojoj su željeni ciljevi postignuti s pomoću poduzetih aktivnosti.
Djelovanje kohezijske politike za izbjeglice u Europi (CARE)	Mehanizam za brzu preraspodjelu sredstava na temelju kojeg države članice i regije mogu pružiti hitnu potporu osobama koje bježe od rata u Ukrajini.
Djelovanje Unije	U kontekstu Fonda za azil, migracije i integraciju, projekt u kojem sudjeluje više država članica ili projekt od osobitog interesa za EU.

Pojam	Objašnjenje
Dobro financijsko upravljanje	Upravljanje sredstvima u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti.
Dobro stanje okoliša	Visoki standard u pogledu zdravlja, bioraznolikosti, produktivnosti i dugoročne održivosti mora i oceana.
Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost	Dodatna izravna plaćanja izvršena za prvih nekoliko hektara prihvatljivog zemljišta koje su prijavili poljoprivrednici koji imaju pravo na osnovnu potporu dohotku za održivost kako bi se potpora dohotku preraspodijelila s većih na manja ili srednja poljoprivredna gospodarstva.
Dodatnost	Načelo prema kojem financijska sredstva EU-a moraju dopunjavati potrošnju nacionalnih sredstava, a ne zamijeniti je.
Državna potpora	Izravna ili neizravna potpora države određenom poduzeću ili organizaciji kojom se tom subjektu daje prednost pred konkurentima.
Državna potpora *de minimis*	Iznos državne potpore za koji nije potrebno odobrenje Komisije.
Dužnosnik za ovjeravanje	Osoba odgovorna za izvršenje prihoda i rashoda određenog tijela EU-a.
Efektivna kamatna stopa	Godišnja kamatna stopa koja se u svrhu usporedbe izračunava za određeni zajam ili financijski proizvod za koji se kamate obračunavaju u vremenskim razmacima kraćim od jedne godine.
eGrants	Komisijina internetska platforma za upravljanje bespovratnim sredstvima EU-a za istraživanje tijekom cjelokupnog ciklusa koji je s njima povezan.
Ekonomičnost	Jamčenje toga da su resursi pravodobno dostupni, u primjerenoj količini i primjerene kvalitete te po najboljoj cijeni.
Ekonomski najpovoljnija ponuda	U javnoj nabavi ponuda s najboljom vrijednošću za uloženi novac.

Pojam	Objašnjenje
Ekoshema	Program izravnih plaćanja koji je uveden u prijedlozima za zajedničku poljoprivrednu politiku za razdoblje nakon 2020. i čija je svrha financirati poljoprivrednike koji su se obvezali na primjenu poljoprivrednih praksi pogodnih za klimu i okoliš.
Erasmus+	Program EU-a za pružanje potpore u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta u Europi, ponajprije pružanjem prilike sveučilišnim studentima da studiraju i steknu iskustva u inozemstvu.
EU-13	13 država članica koje su pristupile Europskoj uniji od 2004. (Bugarska, Češka, Estonija, Hrvatska, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Rumunjska, Slovenija i Slovačka).
Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA)	Izvršna agencija koja upravlja različitim klimatskim, infrastrukturnim i okolišnim projektima i programima EU-a.
Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo (HaDEA)	Izvršna agencija koja upravlja različitim projektima i programima EU-a u području zdravlja i digitalizacije.
Europska pričuva za solidarnost	Posebni instrument EU-a kojim se države članice EU-a i zemlje kandidatkinje podupiru u pružanju odgovora na velike prirodne katastrofe i javnozdravstvene krize.
Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD)	Diplomatska služba EU-a koja je odgovorna za provedbu zajedničke vanjske i sigurnosne politike.
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	Fond EU-a za financiranje izravnih plaćanja poljoprivrednicima i mjera kojima se uređuju ili podupiru poljoprivredna tržišta.
Europski fond za obranu (EFO)	Fond EU-a iz kojeg se pruža potpora za obrambene projekte u cijelom EU-u.

Pojam	Objašnjenje
Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)	Fond EU-a kojim se podupiru zajednička ribarstvena i pomorska politika EU-a te program za međunarodno upravljanje oceanima.
Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF)	Fond uspostavljen za pružanje potpore radnicima koji su proglašeni viškom i samozaposlene osobe čija je djelatnost prestala zbog dugoročnih promjena u obrascima svjetske trgovine.
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	Fond EU-a kojim se jača ekonomska i socijalna kohezija u EU-u financiranjem ulaganja s ciljem smanjenja nejednakosti među regijama.
Europski fond za strateška ulaganja (EFSU)	Mehanizam za potporu koji su Europska investicijska banka i Komisija uvele u sklopu Plana ulaganja za Europu, i to s ciljem privlačenja privatnih ulaganja u projekte koji su strateški važni za EU.
Europski geostacionarni navigacijski sustav (EGNOS)	Satelitski sustav koji pojačava signale satelitske navigacije i određivanja položaja nad Europom i čini ih prikladnim za aplikacije koje su ključne za sigurnost, primjerice u zrakoplovstvu.
Europski investicijski fond (EIF)	Specijalizirani fond za rizično financiranje malih i srednjih poduzeća u cijeloj Europi. Dio je Grupe EIB-a.
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	Fond EU-a za financiranje doprinosa EU-a programima ruralnog razvoja.
Europski program industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP)	Inicijativa EU-a za potporu konkurentnosti i inovacijama u obrambenoj industriji.
Europski razvojni fond (ERF)	Fond EU-a kojim upravlja Komisija izvan općeg proračuna, iz kojeg se pružala razvojna pomoć afričkim, karipskim i pacifičkim zemljama te prekomorskim zemljama i područjima koja su povezana s EU-om preko država članica.

Pojam	Objašnjenje
Europski socijalni fond (ESF)	Fond EU-a čiji je cilj stvoriti prilike za obrazovanje i zapošljavanje te poboljšati situaciju u kojoj se nalaze osobe izložene riziku od siromaštva. Zamijenjen je Europskim socijalnim fondom plus.
Europski socijalni fond plus (ESF+)	Fond EU-a za politike zapošljavanja, socijalne politike, politike obrazovanja i politike u području vještina, uključujući strukturne reforme u tim područjima. Njegov je prethodnik Europski socijalni fond.
Europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF / ESI fondovi)	Pet glavnih fondova EU-a iz kojih se pružala potpora gospodarskom razvoju cijelog EU-a u razdoblju 2014. – 2020.: Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Kohezijski fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.
Europski sustav nacionalnih i regionalnih računa	Računovodstveni okvir EU-a za izradu sustavnog i detaljnog opisa određenog gospodarstva.
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA)	Agencija EU-a zadužena za izradu usklađenih pravila za financijske institucije, promicanje konvergencije nadzornih praksi te praćenje financijskih inovacija i prelaska na održivo financiranje kao i pružanje savjeta o njima.
Ex post evaluacija	Neovisna procjena djelotvornosti, učinkovitosti, koherentnosti, relevantnosti i dodane vrijednosti EU-a određenog dovršenog projekta ili programa.
Financijska potpora trećim stranama	Mehanizam, poznat i kao „kaskadno financiranje”, u sklopu kojeg glavni korisnici bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020. mogu dodatno raspodijeliti financijska sredstva drugim organizacijama i poduzećima.

Pojam	Objašnjenje
Financijska uredba	Glavni skup pravila kojima se uređuju struktura i upotreba proračuna EU-a te povezani procesi kao što su unutarnja kontrola, izvješćivanje, revizija i razrješnica.
Financijski i administrativni okvirni sporazum	Sporazum kojim se uređuje suradnja između Komisije i UN-a u pogledu milenijskih razvojnih ciljeva.
Financijski instrument / instrument financijskog inženjeringa	Financijska potpora iz proračuna EU-a u obliku vlasničkih ili kvazivlasničkih ulaganja, zajmova ili jamstava, ili drugih instrumenata podjele rizika.
Financijski ispravak	Mjera kojom se proračun štiti od nepravilnih rashoda ili rashoda nastalih prijevarom, i to uskraćivanjem financijskih sredstava ili ostvarivanjem njihova povrata kako bi se nadoknadila sredstva koja su pogreškom isplaćena za projekte ili programe koji se provode uz potporu EU-a.
Financijski posrednik	Subjekt koji djeluje kao veza između subjekta koji upravlja sredstvima iz određenog financijskog instrumenta i krajnjih primatelja.
Fleksibilna pomoć područjima (FAST-CARE)	Proširenje mehanizma „Djelovanje kohezijske politike za izbjeglice u Europi” (CARE) kojim se pruža dodatna potpora i omogućuje fleksibilnost pri financiranju u okviru kohezijske politike.
Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD)	Fond EU-a iz kojeg se pruža potpora mjerama koje države članice provode kako bi osigurale hranu i drugu materijalnu pomoć za najsiromašnije u društvu.
Fond solidarnosti Europske unije	Instrument kojim se države članice EU-a i zemlje kandidatkinje podupiru u pružanju odgovora na prirodne katastrofe i javnozdravstvene krize.

Pojam	Objašnjenje
Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI)	Fond EU-a za potporu razvoju zajedničke politike azila i migracija u državama članicama, uključujući mjere za poboljšanje upravljanja migracijama.
Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF)	Fond EU-a iz kojeg se pruža potpora za upravljanje granicama i nabavu opreme za carinske provjere.
Fond za pravednu tranziciju (FPT)	Fond EU-a iz kojeg se pruža potpora zajednicama i regijama koje su u financijskom smislu najviše pogođene prelaskom na klimatski neutralno gospodarstvo.
Fond za unutarnju sigurnost (FUS)	Fond EU-a iz kojeg se pruža potpora za policijsku suradnju i mjere za sprečavanje i suzbijanje kriminala.
Fond za unutarnju sigurnost – granice i vize (FUS-GV)	Komponenta Fonda za unutarnju sigurnost iz koje se u razdoblju 2014. – 2020. pružala potpora za upravljanje granicama EU-a. U razdoblju 2021. – 2027. zamijenio ju je Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike.
Fond za unutarnju sigurnost – policija (FUS-P)	Komponenta Fonda za unutarnju sigurnost koja se u razdoblju 2014. – 2020. upotrebljavala za upravljanje sigurnošću i policijskim radom diljem EU-a. U razdoblju 2021. – 2027. financiranje je integrirano u Fond za unutarnju sigurnost te više ne čini njegovu zasebnu komponentu.
Galileo	Globalni satelitski navigacijski sustav EU-a.
Garancija za mlade	Okvir politike EU-a u sklopu kojeg se mladim osobama koje postanu nezaposlene ili napuste formalno obrazovanje nude prilike za posao ili osposobljavanje u roku od četiri mjeseca.
Geoprostorni zahtjev za potporu (GSAA)	Mrežna aplikacija za elektroničko podnošenje zahtjeva za potporu po površini.

Pojam	Objašnjenje
Ginijev koeficijent	Mjera stupnja nejednakosti u statističkom skupu podataka kojom se, primjerice, izražava odstupanje u pogledu raspodjele bogatstva ili dohotka neke zemlje od potpuno ravnomjerne raspodjele.
Glavna ključna etapa	U slučaju Mađarske ili Poljske, dodatni zahtjevi koji se, na primjer, odnose na korupciju, javnu nabavu ili neovisnost pravosuđa i donošenje odluka i koji se moraju ispuniti prije nego što zemlja može primiti bilo kakva sredstva iz RRF-a.
Godišnja odluka o zaduživanju	Službena odluka Komisije kojom se određuje gornja granica planiranog zaduživanja EU-a na financijskim tržištima za pojedino jednogodišnje razdoblje.
Godišnje izvješće o kontroli	Dokument koji je sastavilo revizijsko tijelo i koji je dostavljen Komisiji kao dio godišnjeg jamstvenog paketa određene države članice.
Godišnje izvješće o provedbi	Izvješće koje određena država članica dostavlja Komisiji, u kojem se navode financijski podatci, pokazatelji, ključne etape i ciljne vrijednosti za sve programe potrošnje EU-a.
Godišnje izvješće o radu	Izvješće koje sastavljaju sve glavne uprave Komisije te sve institucije i tijela EU-a, u kojem se navodi koji su rezultati ostvareni u odnosu na postavljene ciljeve te kako su upotrijebljeni financijski i ljudski resursi.
Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti (AMPR)	Izvješće u kojem Komisija iznosi informacije o svojem upravljanju proračunom EU-a i postignutim rezultatima i koje sadržava sažeti prikaz informacija iz godišnjih izvješća o radu njezinih glavnih uprava i izvršnih agencija.
Godišnje izvješće o uspješnosti	Izvješće koje određena država članica dostavlja Komisiji i u kojem iznosi informacije o provedbi svojeg strateškog plana u okviru ZPP-a.

Pojam	Objašnjenje
Gospodarski subjekt	Pojedinac ili subjekt koji pruža određeni proizvod ili uslugu u zamjenu za plaćanje.
Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti (CERV)	Program kojim se štite i promiču prava i vrijednosti pojedinaca i potiče demokratsko sudjelovanje, posebice pružanjem potpore nevladinim organizacijama.
Grupa EIB-a	Europska investicijska banka i Europski investicijski fond.
Informativni posjet	Posjet koji Komisija obavlja radi procjene sastavljanja bruto nacionalnog dohotka određene države članice i kvalitete povezanih podataka, ponekad u pratnji stručnjaka iz drugih država članica.
Inicijativa za MSP-ove	Zajednički financijski instrument Komisije i Europskog investicijskog fonda čija je svrha olakšati malim i srednjim poduzećima pristup financiranju.
Inicijativa za zapošljavanje mladih	Program EU-a kojim se pruža potpora mladima koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih u regijama sa stopom nezaposlenosti mladih višom od 25 %.
Instrument „NextGenerationEU” (NGEU)	Financijski paket čija je svrha pomoći državama članicama EU-a u oporavku od gospodarskih i društvenih posljedica pandemije bolesti COVID-19.
Instrument fleksibilnosti	Izvor financijskih sredstava za mjere koje se inače ne mogu financirati bez prekoračenja gornje granice proračunskih rashoda.
Instrument jamstva za zajmove za poslijediplomske studije u okviru programa Erasmus+	Inicijativa kojom u ime Europske komisije upravlja Europski investicijski fond i u okviru koje se daje jamstvo za zajmove za poslijediplomske studije u inozemstvu, čime se studentima olakšava osiguravanje potrebnih financijskih sredstava.

Pojam	Objašnjenje
Instrument za EURI	Posebni instrument EU-a koji se može upotrijebiti za financiranje troškova zaduživanja koji se odnose na Instrument Europske unije za oporavak (poznatiji kao instrument „NextGenerationEU”) i koji nisu planirani u proračunu.
Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (BMVI)	Instrument u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama kojim se podupire upravljanje vanjskim granicama EU-a olakšavanjem zakonitih putovanja i sprečavanjem migracijskih i sigurnosnih rizika.
Instrument za financiranje opreme za carinske provjere	Dio Fonda za integrirano upravljanje granicama kojim se podupiru nabava, održavanje i nadogradnja opreme za carinske provjere.
Instrument za hitnu potporu (ESI)	Financijski instrument kojim izravno upravlja Komisija i koji je namijenjen pružanju potpore unutar EU-a u slučaju teške krize ili katastrofe.
Instrument za povezivanje Europe (CEF)	Instrument EU-a kojim se pruža financijska potpora za stvaranje održive međusobno povezane infrastrukture u sektorima energetike, prometa te informacijskih i komunikacijskih tehnologija.
Instrument za premošćivanje (prijelazni instrument)	Instrument kojim se jamči kontinuitet financiranja pri prelasku s jednog programa financiranja sredstvima EU-a na sljedeći.
Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa)	Program EU-a u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. kojim je objedinjeno nekoliko instrumenata za vanjsko djelovanje.
Integrirani administrativni i kontrolni sustav (IAKS)	Mehanizam EU-a kojim se države članice služe za upravljanje plaćanjima poljoprivrednicima u okviru zajedničke poljoprivredne politike i provjeru tih plaćanja.

Pojam	Objašnjenje
Integrirano financijsko izvješćivanje i izvješćivanje o odgovornosti	Skup izvješća o proračunu EU-a koje priprema Komisija i koja se svake godine podnose Parlamentu i Vijeću u svrhu provedbe postupka davanja razrješnice. Obuhvaća godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti (AMPR), konsolidiranu računovodstvenu dokumentaciju EU-a, mjere poduzete na temelju razrješnice i dugoročna predviđanja za proračun EU-a.
Interoperabilnost	Sposobnost da se s pomoću određenog sustava komunicira i surađuje s drugim sustavima, među ostalim razmjenom podataka.
Interval pouzdanosti	Statističko mjerilo preciznosti rezultata uzorkovanja koje se rabi pri procjeni stope pogreške.
Intervencija u području ruralnog razvoja	Mjera potpore ruralnom razvoju sa skupom uvjeta prihvatljivosti koje je određena država članica navela u svojem strateškom planu u okviru ZPP-a.
InvestEU	Mehanizam za mobilizaciju privatnih ulaganja u projekte koji imaju stratešku važnost za EU koji je 2021. zamijenio EFSU.
Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus (CRII)	Paket mjera kojima se omogućuje fleksibilna upotreba europskih strukturnih i investicijskih fondova u odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19.
Iskorištenost (apsorpcija) sredstava	Primitak financijskih sredstava EU-a u određenoj državi članici nakon što se ispune uvjeti za plaćanje.
Isplata kupona	Isplata ugovorom predviđene kamate na obveznicu ili drugi dužnički instrument.
Istiskivanje	Ekonomski učinak koji se sastoji od toga da povećanje potrošnje opće države dovede do smanjenja privatnih ulaganja.

Pojam	Objašnjenje
Izjava o jamstvu	Izjava koju direktor određene glavne uprave Komisije daje u godišnjem izvješću o radu i koja se odnosi na potpunost i točnost računovodstvene dokumentacije, zakonitost i pravilnost povezanih transakcija, funkcioniranje sustava unutarnje kontrole i poštovanje načela dobrog financijskog upravljanja.
Izjava o jamstvu (DAS)	Izjava koja se objavljuje u godišnjem izvješću Suda i koja sadržava revizorska mišljenja o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije EU-a te o pravilnosti povezanih transakcija.
Izravna potpora / izravno plaćanje	Potpora koja se iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi isplaćuje izravno poljoprivrednicima, uglavnom na temelju površine.
Izravna provjera	Provjera određenih aspekata sastavljanja bruto nacionalnog dohotka države članice koja se obavlja u kontekstu informativnog posjeta.
Izravni troškovi	Troškovi nastali korisniku koji su specifično povezani s određenim projektom ili mjerom EU-a.
Izravno upravljanje	Upravljanje fondom ili programom EU-a koje, za razliku od podijeljenog ili neizravnog upravljanja, izravno obavlja sama Komisija.
Izvještaj o uspješnosti programa	Prilog godišnjem izvješću o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti koji sadržava pregled provedbe i uspješnosti svih programa potrošnje EU-a.
Izvršna agencija	Organizacija kojom upravlja i koju je uspostavila Komisija na ograničeno razdoblje kako bi u Komisijino ime i pod njezinom odgovornošću obavljala određene zadatke povezane s programima ili projektima EU-a.

Pojam	Objašnjenje
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća (ERCEA)	Tijelo EU-a zaduženo za vođenje Europskog istraživačkog vijeća, glavne organizacije EU-a za financiranje istraživanja.
Jamstveni paket	Skup dokumenata koje određena država članica dostavlja Komisiji u vezi s ESI fondovima i koji se sastoji od godišnje računovodstvene dokumentacije, sažetka, izvješća o kontroli, izjave o upravljanju i revizorskog mišljenja.
Javna nabava	Nabava robe, radova ili usluga koju obavlja određeno javno ili drugo tijelo.
Jedinstvena revizija	Model kontrole zasnovan na ideji da bi se u svrhu učinkovitosti svaka razina kontrole trebala temeljiti na aktivnostima prijašnje razine, pod uvjetom da su te aktivnosti pouzdane i točne.
Jedinstveni instrument za razliku do gornje granice	Posebni instrument EU-a kojim se omogućuje uključivanje neiskorištenih odobrenih proračunskih sredstava iz prijašnjih godina, ili, u krajnjem slučaju, iz tekuće godine ili budućih godina, u proračun.
Jednokratni iznos	Vrsta pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova u sklopu koje se plaćanja izvršavaju u cijelosti, a ne u obrocima, na primjer za nadoknadu prihvatljivih troškova ako su dovršene unaprijed definirane aktivnosti i/ili ostvarenja.
Ključna etapa	Kvalitativna mjera napretka određene države članice prema dovršetku određene reforme ili ulaganja u njezinu planu za oporavak i otpornost.
Ključni pokazatelj uspješnosti	Mjerljiva vrijednost kojom se izražava uspješnost u pogledu ključnih ciljeva.
Kohezijska zemlja	Država članica EU-a koja ispunjava uvjete za potporu iz Kohezijskog fonda.

Pojam	Objašnjenje
Kohezijski fond (KF)	Fond EU-a čija je svrha smanjiti gospodarske i socijalne nejednakosti u EU-u financiranjem ulaganja u okoliš i promet u državama članicama u kojima je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90 % prosjeka EU-a.
Konsolidirana računovodstvena dokumentacija	Jedinstveni dokument u kojem je objedinjena računovodstvena dokumentacija svih institucija, agencija i tijela EU-a.
Kontrolna ključna etapa	Posebni zahtjev u vezi sa sustavima određene države članice za reviziju i kontrolu koji se mora ispuniti prije nego što ta zemlja može primiti financijska sredstva iz RRF-a.
Konvergencija	Proces koji države članice koje žele uvesti euro provode kako bi zadovoljile posebne gospodarske i regulatorne kriterije.
Korektivni kapacitet	Mjerilo koje Komisija primjenjuje pri procjeni razine budućih ispravaka.
Korisnik	Fizička ili pravna osoba koja prima bespovratna sredstva ili zajam iz proračuna EU-a radi provedbe određenog projekta ili programa.
Krajnji primatelj / primatelj	Fizička ili pravna osoba koja u konačnici ostvaruje korist od određene aktivnosti financirane sredstvima EU-a koju je pokrenuo ili provodi korisnik potpore EU-a.
Kreativna Europa	Program EU-a za potporu kulturnom i kreativnom sektoru.
Krizni uzajamni fond EU-a za Afriku	Uzajamni fond EU-a za potporu stabilnosti u regijama Sahela (uključujući područje uz jezero Čad), Roga Afrike i sjeverne Afrike te za doprinos boljem upravljanju migracijama otklanjanjem njihovih temeljnih uzroka.

Pojam	Objašnjenje
Krovni program	Program u okviru Europskog instrumenta za susjedstvo u kojem se financijska sredstva dodjeljuju nizu zemalja koje ispunjavaju određene uvjete, kao dopuna njihovim osnovnim dodijeljenim financijskim sredstvima.
Kumulativni preostali rizik	Dio rashoda koji na kraju programskog razdoblja i dalje nije pravilan unatoč primjeni svih korektivnih mjera.
Kupovna moć	Vrijednost određene svote novca izražena u obliku količine robe ili usluga koja se njome može kupiti.
Logika intervencije	Poveznice između ciljeva, planiranih uloženih resursa i aktivnosti obuhvaćenih nekim prijedlogom te očekivanih rezultata i učinaka.
Makrofinancijska pomoć (MFP)	Oblik financijske pomoći koju EU pruža partnerskim zemljama koje imaju poteškoće s platnom bilancom ili proračunom.
Maksimalni intenzitet potpore	Ukupan iznos potpore koji se može isplatiti za određeno financirano područje, izražen u obliku postotka ukupnih prihvatljivih troškova. Razlikuje se od programa do programa i ovisi o čimbenicima kao što je zemljopisno područje.
Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi)	Definicija veličine koja se primjenjuje na poduzeća i druge organizacije i koja se temelji na broju zaposlenika i određenim financijskim kriterijima. Mala poduzeća imaju manje od 50 zaposlenika i promet ili bilancu koji ne prelaze 10 milijuna eura. Srednja poduzeća imaju manje od 250 zaposlenika i promet koji ne prelazi 50 milijuna eura odnosno bilancu koja ne prelazi 43 milijuna eura.
Mandat (EIB-a) za vanjsko kreditiranje	Ovlast dodijeljena EIB-u za sudjelovanje u operacijama financiranja u partnerskim zemljama, uz jamstvo iz proračuna EU-a.

Pojam	Objašnjenje
Manjak sredstava prikupljenih od carina	Razlika između uvoznih carina koje su se teoretski trebale naplatiti za gospodarstvo u cjelini i iznosa stvarno naplaćenih uvoznih carina.
Međunarodni revizijski standardi (MRevS ili engl. *ISA*)	Standardi u vezi s financijskom revizijom koje je objavila Međunarodna federacija računovođa.
Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	Međunarodni istraživački projekt koji se provodi kao partnerstvo između EU-a i nekoliko zemalja izvan EU-a kako bi se dokazala znanstvena i tehnološka izvedivost reaktora za fuziju u punom razmjeru.
Međunarodno vijeće za istraživanje mora (ICES)	Međuvladina organizacija za istraživanje mora koja radi na unapređenju i razmjeni znanstvenih spoznaja o stanju i održivom iskorištavanju mora i oceana.
Međuplaćanje	Plaćanje u okviru određenog projekta ili programa EU-a koje se izvršava kad korisnik dosegne određenu ključnu etapu utvrđenu u ugovoru ili sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava.
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	Sustav namijenjen unapređenju koordinacije i suradnje između EU-a i država članica u području sprečavanja prirodnih nepogoda i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem te pripreme i odgovora na njih.
Mehanizam za oporavak i otpornost (RRF)	Mehanizam EU-a za financijsku potporu namijenjen ublažavanju gospodarskih i društvenih posljedica pandemije bolesti COVID-19, poticanju oporavka i pružanju odgovora na izazove u zelenijoj i digitalnijoj budućnosti.
Mehanizam za pravednu tranziciju	Instrument EU-a namijenjen promicanju prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo te pružanju potpore zajednicama i regijama koje su u financijskom smislu najviše pogođene tim prelaskom.

Pojam	Objašnjenje
Metapodatci	Podatci kojima se definiraju i opisuju drugi podatci.
Mjerljiva pogreška	Kategorija pogreške koju Sud upotrebljava pri izvješćivanju o rezultatima ispitivanja transakcija u slučajevima u kojima je moguće izmjeriti iznos transakcije koja sadržava pogrešku.
Mobilnost u svrhu učenja (obrazovna mobilnost)	Učenje, studiranje ili osposobljavanje u drugoj zemlji.
Multiplikacijski učinak	Učinak koji nastaje kad određena promjena u ulaznoj varijabli, kao što su ulaganja ili jamstva EU-a, uzrokuje promjenu u izlaznoj varijabli, kao što su ukupna ulaganja.
Nacionalna razvojna banka ili institucija	Financijska institucija koju je osnovala vlada kako bi osigurala financijska sredstva za gospodarski razvoj.
Nacionalni koordinacijski centar (NKC)	Tijelo koje koordinira aktivnosti među tijelima država članica za nadzor granica i koje služi kao platforma za razmjenu informacija među tim tijelima i razmjenu informacija s Frontexom.
Nacionalni plan za oporavak i otpornost	Dokument u kojem se utvrđuju reforme i ulaganja koje određena država članica planira provesti u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.
Nacrt izmjene proračuna	Prijedlog Komisije za izmjenu proračuna EU-a tijekom razdoblja njegova izvršenja.
Načelo „ne nanosi bitnu štetu”	Načelo u skladu s kojim mjere ulaganja ne bi smjele imati znatni štetan učinak na okoliš.
Načelo jedne godine	Proračunsko načelo prema kojem se proračunska sredstva moraju prikupiti i potrošiti unutar predviđene financijske godine.

Pojam	Objašnjenje
Načelo prema kojem nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj	Načelo prema kojem nijedan vjerovnik ne bi smio pretrpjeti veće gubitke od onih koje bi pretrpio da se određena financijska institucija koja je propadala likvidirala redovnim postupkom u slučaju nesolventnosti, a ne u okviru sanacijskog postupka.
Naknada	Paušalni iznos u ugovorima s organizacijama koje se ocjenjuju na temelju stupova izračunan kao postotak prihvatljivih izravnih troškova i kojim se pokrivaju troškovi koji, iako nisu izravno povezani s aktivnostima koje financira EU, proizlaze iz provedbe tih aktivnosti i potrebni su za nju. Prethodno poznat kao „neizravni troškovi”.
Nalog za povrat sredstava	Dokument kojim se zahtijeva plaćanje dugovanog iznosa.
Namira	Plaćanje preostalog salda državi članici ili traženje povrata sredstava od nje u svrhu zaključenja odgovarajućeg programa EU-a.
Namjenski prihodi	Sredstva uplaćena u proračun EU-a iz izvora navedenih u članku 21. Financijske uredbe, koja se mogu upotrijebiti isključivo za određenu namjenu.
Neizravni troškovi	Izdatci, kao što su opći ili drugi administrativni troškovi, koje snosi korisnik i koji nisu izravno povezani s određenim projektom ili mjerom EU-a.
Neizravno upravljanje	Metoda izvršenja proračuna EU-a u okviru koje Komisija povjerava zadaće izvršenja proračuna drugim subjektima (kao što su zemlje izvan EU-a i međunarodne organizacije).
Nepodmirene obveze	Zbroj preuzetih obveza koje još nisu pretočene u plaćanja.
Nepravilnost	Kršenje pravila EU-a (ili relevantnih nacionalnih pravila) ili ugovornih obveza.

Pojam	Objašnjenje
Nepredviđena (potencijalna) obveza	Obveza isplate sredstava koja može nastati ovisno o ishodu nekog budućeg događaja.
Neto financijski ispravak	Financijski ispravak u sklopu kojeg država članica mora vratiti nepravilne rashode u proračun EU-a, što znači da se predmetni iznos trajno povlači iz financijskih sredstava EU-a dodijeljenih toj državi članici.
Obveza u području poljoprivrede, okoliša i klime	Svaka od neobveznih praksi koje su ambicioznije od uobičajenih zahtjeva u području okoliša i na temelju kojih poljoprivrednici ostvaruju pravo na plaćanje iz proračuna EU-a.
Obzor 2020.	Program EU-a za istraživanje i inovacije u razdoblju 2014. – 2020.
Obzor Europa	Program EU-a za istraživanje i inovacije u razdoblju 2021. – 2027.
Ocjena na temelju stupova	Komisijino ocjenjivanje pravila i postupaka koje primjenjuju partnerske organizacije u okviru neizravnog upravljanja kako bi se zajamčilo da su financijski interesi EU-a zaštićeni u jednakoj mjeri kao i u okviru izravnog upravljanja.
Odbačeni ulov	Neželjena riba odbačena u more.
Odbor za koordinaciju europskih strukturnih i investicijskih fondova	Odbor Komisije osnovan kako bi razmatrao pitanja u vezi s primjenom propisa kojima su uređeni europski strukturni i investicijski fondovi.
Odluka o prekomorskom pridruživanju	Odluka o uspostavi partnerstva između EU-a te njegovih prekomorskih zemalja i područja čiji je cilj podržati njihov održivi razvoj te promicati vrijednosti i standarde EU-a.
Odobrena sredstva	Iznos izdvojen u proračunu za određenu svrhu. Proračun EU-a sadržava odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje.

Pojam	Objašnjenje
Odobrena sredstva za plaćanja	Iznos sredstava dostupnih za isplatu u trenutku u kojem se ispune odgovarajući uvjeti.
Odobrena sredstva za preuzete obveze	Gornja granica godišnjih sredstava dostupnih u proračunu EU-a za točno određene rashodovne stavke.
Održivi razvoj	Pristup razvoju kojim se uzimaju u obzir dugoročni imperativi, kao što su trajnost rezultata, očuvanje okoliša i prirodnih resursa te socijalna i gospodarska jednakost.
Održivi ribolov	Ribolovne prakse kojima se ne iscrpljuju riblji stokovi i kojima se utjecaj na okoliš svodi na najmanju moguću mjeru.
Ograničeni postupak javne nabave	Postupak javne nabave u kojem mogu sudjelovati samo odabrani ponuditelji.
Ograničenost opsega	Navođenje informacija u revizijskom izvješću o eventualnim područjima koja su isključena iz revizorskog mišljenja jer revizor o njima nije mogao donijeti zaključak.
Opći režim uvjetovanosti	Sustav u okviru kojeg određena država članica mora poštovati načelo vladavine prava kako bi primila financijska sredstva EU-a.
Operativni program (OP)	Okvir za provedbu operacija financiranih sredstvima EU-a u skladu s prioritetima i ciljevima utvrđenim u određenom sporazumu o partnerstvu između Komisije i relevantne države članice.
Opoziv sredstava	Storniranje cijele neiskorištene preuzete obveze ili nekog njezina dijela koje naloži Komisija.
Ortofotosnimka	Fotografija snimljena iz zraka s prilagođenom nadmorskom visinom, nagibom i topografijom površine kako bi se zajamčila točnost mjerenja udaljenosti.

Pojam	Objašnjenje
Osjetljiva funkcija (osjetljivo radno mjesto)	Radno mjesto ili položaj koji uključuje znatnu autonomiju ili izvršnu vlast koja bi se mogla zloupotrijebiti u osobne financijske ili druge svrhe.
Osnovica PDV-a / osnovica za procjenu PDV-a	Ukupna vrijednost robe i usluga na koje se primjenjuje PDV.
Osnovna potpora dohotku za održivost	Godišnje izravno plaćanje poljoprivrednicima po prijavljenom prihvatljivom hektaru zemljišta koje nije povezano s proizvodnjom. Njime je 2023. zamijenjen program osnovnih plaćanja.
Osobna zaštitna oprema	Predmeti, kao što su maske za lice, rukavice i zaštita za oči, namijenjeni zaštiti osoba koje ih nose od zdravstvenih ili sigurnosnih rizika.
Ostvarenje	Ono što je postignuto ili ostvareno određenim projektom, primjerice provedba tečaja osposobljavanja ili izgradnja ceste.
Otvoreno pitanje u vezi s tradicionalnim vlastitim sredstvima	Zadrška koju je Komisija izrazila u pogledu podataka o tradicionalnim vlastitim sredstvima u računovodstvenoj dokumentaciji za prihode koju je podnijela određena država članica.
Ozelenjivanje	Uvođenje poljoprivrednih praksi koje su prihvatljive za klimu i okoliš. Taj se pojam često upotrebljava i u kontekstu povezanog programa potpore EU-a.
Pari passu	Načelo prema kojem se tijekom postupka u slučaju nesolventnosti imovina koja je preostala za raspodjelu među neosiguranim vjerovnicima dijeli razmjerno iznosu dugovanja prema pojedinom vjerovniku.
Pčelarstvo	Znanost i praksa uzgoja pčela.
PDV za koji je moguće ostvariti povrat	PDV koji porezni obveznik može odbiti od PDV-a koji mora platiti poreznom tijelu na temelju toga što je predmetni iznos već plaćen kad je porezni obveznik nabavljao robu i usluge za vlastite potrebe.

Pojam	Objašnjenje
Plan financiranja	Polugodišnja komunikacija Komisije u kojoj se navode konkretne pojedinosti o zaduživanju EU-a tijekom narednih šest mjeseci, uključujući okvirne informacije o iznosima za koje će se izdati obveznice i rasporedu njihova izdavanja.
Plan radnih mjesta	Maksimalni broj raspoloživih radnih mjesta po kategorijama radnih mjesta i platnim razredima u određenoj instituciji ili tijelu EU-a.
Platforma za strateške tehnologije za Europu (STEP)	Instrument EU-a za potporu industriji i poticanje ulaganja u ključne tehnologije.
Podijeljeno upravljanje	Način izvršenja proračuna EU-a u okviru kojeg, za razliku od izravnog upravljanja, Komisija delegira provedbu relevantnih zadaća određenoj državi članici, ali i dalje snosi krajnju odgovornost.
Pogreška	Posljedica netočnog izračuna ili nepravilnosti uzrokovane neispunjavanjem zakonskih i ugovornih obveza.
Pojednostavnjena mogućnost financiranja	Pristup za utvrđivanje iznosa bespovratnih sredstava primjenom metoda kao što su standardni jedinični troškovi, financiranje uz primjenu paušalne stope ili jednokratni iznosi umjesto stvarnih troškova korisnika.
Pokazatelj iz Rija	Pokazatelj koji je definirao OECD i kojim se iskazuje mjera u kojoj određena aktivnost doprinosi ostvarivanju ciljeva triju konvencija UN-a iz Rija.
Pokazatelj rezultata	Mjerljiva varijabla kojom se pružaju informacije za procjenu neposrednih posljedica projekata za koje je pružena potpora za ciljanu skupinu ljudi.
Poljoprivredni faktorski dohodak	Dohodak od poljoprivrede, raščlanjen na sastavne dijelove (zemljište, radna snaga i kapital).

Pojam	Objašnjenje
Ponderirana prosječna stopa	Postotak s kojim se dijele ukupni primitci određene države članice od PDV-a kako bi se izračunala njezina osnovica za procjenu PDV-a. Uzimaju se u obzir sve stope PDV-a koje se primjenjuju u državi članici, pri čemu se svaka stopa ponderira u skladu s udjelom u ukupnoj vrijednosti oporezivih transakcija na koje se primjenjuje.
Popis izvora i metoda za izračun BND-a	Popis postupaka, statističkih podataka i drugih elemenata koji se upotrebljavaju za izračun BND-a.
Poravnanje (pretfinanciranja)	Proces u okviru kojeg Komisija prihvaća unaprijed financirane rashode i utvrđuje koliko je sredstava preostalo za platiti korisniku.
Poravnanje računa	Godišnji proces u sklopu kojeg Komisija, nakon što obavi provjere, prihvaća isplatu sredstava koja su zatražila provedbena tijela i partneri.
Porez na dodanu vrijednost (PDV)	Neizravni porez na potrošnju koji se naplaćuje na proizvodnju i distribuciju robe te na pružanje usluga i čiji trošak naposljetku snosi krajnji potrošač.
Posebni instrument	Alat koji EU-u omogućava da mobilizira dodatna financijska sredstva kako bi odgovorio na nepredviđene događaje kao što su krize i izvanredne situacije.
Poslovni rezultat	Rezultat za predmetnu godinu prikazan u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji EU-a kojim se iskazuje razlika između prihoda i rashoda.
Posredničko tijelo	Javno ili privatno tijelo koje upravlja financijskim sredstvima EU-a pod odgovornošću ili u ime određenog upravljačkog tijela.
Postupak izražavanja jamstva	Vrsta revizije na temelju koje se iznosi mišljenje o predmetu revizije, na primjer o pouzdanosti skupa financijskih izvještaja ili pravilnosti transakcija.

Pojam	Objašnjenje
Postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP)	Godišnja procjena rizika povezanih s velikim bankama pod izravnim nadzorom ESB-a koja je usredotočena na poslovni model, unutarnje upravljanje, rizike za kapital i rizike za likvidnost.
Postupak poravnanja s obzirom na uspješnost	Proces kojim se Komisija služi kako bi provjerila jesu li rashodi za strateški plan u okviru ZPP-a koje su prijavile države članice popraćeni odgovarajućim prijavljenim ostvarenjima. Prestao se upotrebljavati nakon financijske godine 2025.
Postupak zbog povrede prava	Postupak u kojem Komisija poduzima radnje protiv određene države članice EU-a koja ne ispunjava obveze koje proizlaze iz prava EU-a.
Potencijalna kandidatkinja	Zemlja/područje s jasnim izgledima za pristupanje EU-u u budućnosti, ali kojoj/kojem još nije dodijeljen status zemlje kandidatkinje.
Potpora radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (instrument SURE)	Program EU-a za kreditiranje kojim se pruža potpora mjerama za očuvanje radnih mjesta kako bi se smanjili nezaposlenost i gubitak prihoda proizašli iz pandemije bolesti COVID-19.
Potvrda o financijskim izvještajima	Dokument kojim se potvrđuje prihvatljivost troškova čiju su nadoknadu korisnici zatražili u zahtjevima za plaćanje.
Povezivanje	Mehanizam izgradnje kapaciteta u specijaliziranim područjima u okviru kojeg određeno tijelo iz države članice EU-a pruža potporu partnerskom tijelu u partnerskoj zemlji.
Prag značajnosti	Razina iznad koje se smatra da otkrivene pogreške u određenom statističkom skupu obuhvaćenom revizijom ili skupini financijskih izvještaja utječu na točnost i pouzdanost.

Pojam	Objašnjenje
Pravilnost / zakonitost i pravilnost	Mjera u kojoj je određena transakcija ili aktivnost usklađena s važećim pravilima i propisima te ugovornim obvezama.
Pravna stečevina	Cjelokupni korpus prava EU-a koji obuhvaća zakonodavstvo, sudske odluke i druge pravne akte.
Pravo na plaćanje	Prenosivo pravo na temelju kojeg aktivni poljoprivrednik može dobiti potporu EU-a ako uz pravo prijavi i prihvatljivo poljoprivredno zemljište.
Pregled uspješnosti programa	Prilog godišnjem izvješću o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti u kojem se sažeto prikazuju svi programski izvještaji, uključujući odabrane pokazatelje programa.
Pregovarački postupak javne nabave	Postupak javne nabave koji uključuje ograničen broj ponuditelja i u okviru kojeg naručitelj može pregovarati o uvjetima ugovora.
Pregovaračko poglavlje	Jedno od ključnih područja pravne stečevine u kontekstu pristupnih pregovora sa zemljama kandidatkinjama.
Prekomorske zemlje i područja	Zemlje i područja koji nisu dio EU-a, ali su ustavno povezani s jednom od država članica.
Preprodaja	Prodaja udjela nekog dioničara novom ulagaču bez promjene u ukupnom vlasništvu nad društvom.
Preseljenje	Preseljenje izbjeglica iz zemlje u kojoj su zatražili azil u neku drugu zemlju koja je pristala da ih primi i da im s vremenom odobri trajni boravak.
Pretfinanciranje / isplata pretfinanciranja	Novčani predujam za financiranje unaprijed utvrđenih aktivnosti u zadanom razdoblju.

Pojam	Objašnjenje
Preuzeta obveza	Iznos sredstava predviđen u proračunu za financiranje točno određene rashodovne stavke, kao što su ugovor ili sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava. Za preuzetu obvezu moraju postojati odobrena sredstva predviđena za tu obvezu.
Pričuva koja se ne može mobilizirati	Opozvana sredstva iz europskih razvojnih fondova koja se mogu ponovno upotrijebiti samo u posebne svrhe uz jednoglasno odobrenje Vijeća, a u suprotnom se vraćaju državama članicama.
Pričuva za prilagodbu Brexitu	Fond u okviru kojeg se državama članicama, regijama i industrijama koje su najviše pogođene povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz EU-a pomaže u savladavanju negativnih posljedica tog povlačenja.
Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR)	Posebni instrument EU-a za odgovor na hitne slučajeve zbog velikih prirodnih katastrofa, javnozdravstvenih kriza i oružanih sukoba.
Pričuva za Ukrajinu	Posebni instrument EU-a za pružanje bespovratne potpore i proračunskih jamstava koji se mogu upotrijebiti za financiranje Instrumenta za Ukrajinu.
Pričuva za uspješnost	Proračunska sredstva izdvojena za rashode iz europskih strukturnih i investicijskih fondova koja se isplaćuju tek ako se dosegnu određene ciljne vrijednosti.
Prijenos	Prijenos neiskorištenih odobrenih proračunskih sredstava iz jedne financijske godine u sljedeću pod određenim uvjetima.
Prijevara	Namjerno i nezakonito korištenje obmanom radi stjecanja imovinske koristi oduzimanjem imovine ili novca drugoj strani.

Pojam	Objašnjenje
Prioritetna os	Ključni cilj određenog operativnog programa, podijeljen na jedan prioritet ulaganja ili više njih.
Privlačenje	Ekonomski učinak koji se sastoji od toga da povećanje potrošnje opće države dovede do povećanja privatnih ulaganja i rasta.
Procijenjena stopa pogreške	Statistička procjena stope pogreške u određenom statističkom skupu iznesena na temelju ispitivanja reprezentativnog uzorka transakcija.
Procjena programa	Dokument koji je sastavila određena partnerska zemlja i prihvatila Europska komisija te u kojem je utvrđeno koje je aktivnosti suradnje i razvojne aktivnosti potrebno provesti te koje je financijske, ljudske i materijalne resurse potrebno uložiti.
Procjena učinka	Analiza vjerojatnih (*ex ante*) ili stvarnih (*ex post*) učinaka neke inicijative ili neke druge mjere u okviru određene politike.
Produktivno ulaganje	Ulaganje kojim se ostvaruje povrat troškova, bilo u financijskom smislu bilo povećanom produktivnošću, zapošljavanjem, konkurentnošću ili inovacijama.
Profil isplate	Iznos i raspored plaćanja.
Program	Sredstvo kojim se ostvaruju posebni ciljevi politika EU-a, obično provedbom sufinanciranih projekata.
Program „EU za zdravlje”	Akcijski plan EU-a za zdravlje za razdoblje 2021. – 2027.
Program EU-a za zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI)	Program EU-a iz kojeg se pružala potpora za ostvarivanje ciljeva u području zapošljavanja i socijalne zaštite/uključenosti iz strategije Europa 2020.

Pojam	Objašnjenje
Program jedinstvenih plaćanja po površini	Program plaćanja po poljoprivrednoj površini koji se primjenjivao u određenim državama članicama na prijelaznoj osnovi. Zamijenjen je osnovnom potporom dohotku za održivost.
Program LIFE	Financijski instrument kojim se podupire provedba politike EU-a o okolišu i klimi sufinanciranjem projekata u državama članicama.
Program osnovnih plaćanja	Nekadašnji program EU-a za poljoprivredu u okviru kojeg su se poljoprivrednicima sredstva isplaćivala na temelju prihvatljive površine zemljišta. Taj je program zamijenjen osnovnom potporom dohotku za održivost.
Program ruralnog razvoja (PRR)	Skup nacionalnih ili regionalnih višegodišnjih ciljeva i aktivnosti koje odobrava Komisija i koji služe provedbi politike ruralnog razvoja EU-a.
Programska tijela	Skupni naziv za upravljačka tijela, tijela za ovjeravanje i revizijska tijela uključena u potrošnju sredstava za koheziju.
Programski izvještaj	Obrazloženje za operativna odobrena sredstva koja je Komisija zatražila za svaki program potrošnje u nacrtu godišnjeg proračuna, na temelju provedbe zabilježene prethodnih godina koja se mjeri s pomoću pokazatelja.
Programsko razdoblje	Razdoblje unutar kojeg se planira i provodi određeni program potrošnje EU-a.
Proizvodno nevezana potpora (dohotku)	Plaćanja EU-a poljoprivrednicima koja nisu povezana s proizvodnjom određenog proizvoda.

Pojam	Objašnjenje
Proizvodno vezana potpora (dohotku)	Godišnja izravna plaćanja po prihvatljivoj životinji ili hektaru zemljišta koja se izvršavaju poljoprivrednicima u određenim sektorima kako bi se otklonile poteškoće uzrokovane naporima uloženim u povećanje konkurentnosti, održivosti ili kvalitete.
Proračunska potpora	Izravan prijenos potpore EU-a u državnu blagajnu partnerske zemlje pod određenim uvjetima.
Proračunsko jamstvo	Obveza uporabe proračuna EU-a kako bi se nadoknadili svi gubitci koji su nastali zbog toga što korisnik nije ispunio svoje obveze u vezi s određenim zajmom ili vlasničkim ulaganjem.
Proračunsko tijelo	Naziv koji se odnosi na Europski parlament i Vijeće Europske unije kad primjenjuju svoje ovlasti za donošenje odluka o proračunskim pitanjima EU-a.
Prostor u proračunu	Razlika između vlastitih sredstava potrebnih za financiranje proračuna EU-a i gornje granice vlastitih sredstava, koja se odnosi na veći iznos do kojeg Komisija ima pravo zatražiti sredstva od država članica za ispunjavanje dodatnih obveza kao što su one koje proizlaze iz duga EU-a.
Provedbena odluka Vijeća	Dokument kojim Vijeće na temelju ocjene koju je dala Komisija odobrava plan za oporavak i otpornost koji je podnijela određena država članica.
Provjere praćenjem	Upotreba satelitskih podataka za redovito promatranje poljoprivrednih aktivnosti i prepoznavanje potencijalnih slučajeva u kojima se poljoprivrednici ne pridržavaju pravila programa izravnih plaćanja.
Računovodstveno načelo nastanka poslovnog događaja	Računovodstveni pristup u skladu s kojim se prihodi priznaju kada su ostvareni (a ne kad su primljeni), a rashodi kada su nastali (a ne kad su plaćeni).

Pojam	Objašnjenje
Radni dokument službi Komisije (SWD)	Neobvezujući dokument koji je Komisija izradila u svrhu rasprave o određenoj temi, ili na internoj razini ili izvan te institucije.
Raspravni postupak	Postupak u kojem Komisija raspravlja o rezultatima svojih kontrola s tijelom ili službom nad kojim je obavila provjeru kako bi se zajamčilo da su rezultati utemeljeni.
Razrješnica	Godišnja odluka Europskog parlamenta kojom se Komisiji daje konačno odobrenje za način na koji je proračun izvršen.
REACT-EU	Program u sklopu instrumenta „NextGenerationEU” u okviru kojeg se pružaju dodatna financijska sredstva za postojeće programe kohezijske politike s ciljem pružanja potpore za oporavak od krize, istodobno promičući zelenu i digitalnu transformaciju.
Registar iznimaka	Dokument u kojem se evidentiraju odstupanja od uspostavljenih kontrola i postupaka, uključujući razloge i učinak.
REPowerEU	Inicijativa EU-a za okončanje ovisnosti o fosilnim gorivima, diversifikaciju opskrbe energijom i ubrzanje prijelaza na čistu energiju.
Reprezentativna stopa pogreške	Statistička procjena pogreške u određenom revizijskom statističkom skupu iznesena na temelju ispitivanja reprezentativnog uzorka transakcija odabranih iz tog skupa.
Revizija usklađenosti	Revizija kojom se prikupljanjem dokaza utvrđuje je li određena aktivnost u skladu s važećim pravilima i propisima te uvjetima propisanim ugovorima ili sporazumima.

Pojam	Objašnjenje
Revizijski pristup temeljen na potvrdama trećih strana	Pristup koji se primjenjuje pri pružanju revizijskog jamstva u pogledu financijskih informacija, drugih podataka ili posebnih tvrdnji koje je pripremio subjekt revizije.
Revizijski trag	Evidencija kretanja podataka unutar određenog računovodstvenog ili administrativnog sustava koja omogućuje praćenje pojedinačnih transakcija.
Revizijsko tijelo	Neovisno nacionalno tijelo odgovorno za reviziju sustava i operacija u okviru određenog programa potrošnje EU-a.
Rezervacija	Računovodstveni pojam koji označava najbolju procjenu određene vjerojatne buduće obveze, koja se evidentira u bilanci i za koju nije sigurno kad će se izvršiti ili u kojem iznosu.
Rezultat	Neposredne posljedice određenog projekta ili programa po njegovu dovršetku, kao što su veća zapošljivost polaznika tečaja ili poboljšan pristup nekom području zbog novoizgrađene ceste.
Ribolovni pritisak	Utjecaj ribolova na riblje populacije.
Rizik od neotkrivanja	Rizik od toga da se revizijskim ispitivanjima neće otkriti određena pogreška ili nedostatak.
Rizik u trenutku plaćanja	Komisijina najbolja konzervativna procjena iznosa rashoda nastalih tijekom određene godine koji u trenutku izvršenja plaćanja nisu bili zakoniti i pravilni, pri čemu neke od njih Komisija očekuje da će otkriti i ispraviti narednih godina.
Savjetovanje među službama (međuresorno savjetovanje)	Službeni postupak u kojem određena služba Komisije traži savjet ili mišljenje drugih službi o određenom prijedlogu.
Skupina NEET	Osobe koje nisu zaposlene, nisu u sustavu redovitog obrazovanja ni u sustavu obrazovanja odraslih.

Pojam	Objašnjenje
Skupna uredba	Izmjena Financijske uredbe iz 2018., kojom se mijenjaju i pojednostavnjuju financijska pravila i upravljanje proračunom EU-a.
Sporazum iz Cotonoua	Ugovor između EU-a, njegovih država članica te afričkih, karipskih i pacifičkih država kojim se promiču gospodarski, socijalni i kulturni razvoj, mir i sigurnost te stabilno i demokratsko političko okruženje.
Sporazum o delegiranju	Sporazum između Komisije i određenog pojedinca ili subjekta radi provedbe fondova EU-a u okviru neizravnog upravljanja.
Sporazum o doprinosima	Ugovor između Komisije i druge međunarodne organizacije radi provedbe fondova u okviru neizravnog upravljanja.
Sporazum o partnerstvu	Sporazum između Komisije i određene države članice odnosno jedne zemlje izvan EU-a ili više njih u kontekstu programa potrošnje EU-a u kojem su, primjerice, utvrđeni strateški planovi, prioriteti ulaganja ili uvjeti trgovine ili pružanja razvojne pomoći.
Standardi za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete zemljišta (standardi GAEC)	Skup zahtjeva (koje utvrđuju države članice na nacionalnoj ili regionalnoj razini) za zaštitu tla, vode i bioraznolikosti koje poljoprivrednici moraju ispuniti kako bi primili određena plaćanja u okviru zajedničke poljoprivredne politike.
Standardni jedinični trošak	Unaprijed utvrđena cijena određene količine aktivnosti, uloženih resursa, ostvarenja ili rezultata.
Statističko uzorkovanje	Tehnika uzorkovanja na temelju statistike koja se primjenjuje u sklopu revizijskih ispitivanja radi dobivanja reprezentativnih rezultata.
Statističko uzorkovanje reprezentativnom metodom	Primjena statističkih tehnika radi sastavljanja uzorka koji odražava značajke statističkog skupa iz kojeg je uzet.

Pojam	Objašnjenje
Stopa isplate	Postotak ukupnih sredstava isplaćenih iz određenog financijskog instrumenta krajnjim primateljima.
Stopa nacionalnog doprinosa u vezi s PDV-om	Postotak koji se primjenjuje na osnovicu za procjenu PDV-a svake države članice radi izračuna vlastitih sredstava od PDV-a.
Stopa preostale pogreške / Stopa preostalog rizika / Stopa ukupne preostale pogreške	Udio određenog statističkog skupa koji se smatra nepravilnim i nakon uzimanja u obzir učinka svih kontrolnih postupaka, povrata sredstava i ispravaka.
Stopa rezervacija	Postotak odobrene financijske obveze koji se mora zabilježiti kao rezervacija.
Strategija Europa 2020.	Desetogodišnja strategija EU-a uvedena 2010. s ciljem poticanja rasta i otvaranja novih radnih mjesta.
Strateški plan u okviru ZPP-a	Dokument koji je izradila određena država članica EU-a u okviru zajedničke poljoprivredne politike za razdoblje nakon 2020., u kojem utvrđuje kako namjerava postići svoje ciljeve u sklopu općih ciljeva predmetne politike.
Stratifikacijski pristup	Metoda uzorkovanja pri kojoj se statistički skup dijeli na manje podskupine sa zajedničkim svojstvima.
Stvarna stopa rezervacija	Udio potencijalnih obveza koje se moraju pokriti iz zajedničkog fonda za rezervacije.
SUMMA	Komisijin novi sustav za financijsko upravljanje i računovodstvo koji je u funkciji od početka 2025. i koji je zamijenio sustav ABAC.
Sustav trgovanja emisijama (ETS)	Tržišni mehanizam kojim se organizacijama koje ispuštaju stakleničke plinove omogućuje kupnja i prodaja emisijskih jedinica.
Sustav upravljanja i kontrole	Struktura unutar koje se provode aktivnosti kontrole za programe potrošnje EU-a.

Pojam	Objašnjenje
Sustav za geoprostorne zahtjeve (GSA)	Sustav koji korisnicima omogućuje da vizualno prikažu područja za koja podnose zahtjev za potporu. Prema potrebi integriran je u sustav za podnošenje zahtjeva za potporu povezanu sa životinjama.
Sustav za identifikaciju poljoprivrednih parcela (ISAP)	Baza podataka o poljoprivrednom zemljištu koju uspostavljaju i redovito ažuriraju države članice na temelju zračnih ili prostornih ortofotografija i koja se upotrebljava za plaćanje izravne potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike te za provjere prihvatljivosti zahtjeva poljoprivrednika.
Sustav za identifikaciju zemljišnih parcela (LPIS)	Vidjeti „Sustav za identifikaciju poljoprivrednih parcela (ISAP)”.
Sustav za nadzor površina	Tehnologija za sustavno promatranje, praćenje i procjenu poljoprivredne djelatnosti s pomoću satelitskih podataka.
Tehnička pomoć	Financijska potpora čija je svrha pomoći dionicima da provode programe i projekte financirane sredstvima EU-a.
Teoretski pristup	Pristup koji Komisija primjenjuje za projekte s više donatora u okviru kojih se doprinosi EU-a objedinjuju s novcem drugih donatora i ne namjenjuju za točno određene rashodovne stavke. Smatra se da su zahtjevi EU-a u pogledu prihvatljivosti troškova ispunjeni sve dok su doprinosi svih drugih donatora dostatni za pokrivanje svih rashoda koji se smatraju neprihvatljivim u skladu s pravilima EU-a.
Testiranje otpornosti na stres	Simulacija na temelju koje se procjenjuje otpornost određene institucije na različite krizne scenarije.

Pojam	Objašnjenje
Tijelo za ovjeravanje	Za rashode u području poljoprivrede riječ je o javnom ili privatnom tijelu koje je država članica zadužila za ovjeravanje pouzdanosti godišnje računovodstvene dokumentacije ovlaštene agencije za plaćanja te zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija.
Tijelo za ovjeravanje	Tijelo koje je određena država članica zadužila za ovjeravanje točnosti i usklađenosti izvještaja o rashodima i zahtjeva za plaćanje.
Tradicionalna vlastita sredstva (TVS)	Prihodi EU-a od carinskih pristojbi i pristojbi na šećer.
Trajni travnjak	Poljoprivredno zemljište na kojem se više od pet godina zaredom uzgaja trava ili druge travno-zeljaste krmne kulture.
Transakcija	Operacija evidentirana u računovodstvenoj dokumentaciji EU-a, kao što su izvršeno plaćanje ili primljeni prihodi.
Transeuropska mreža (TEN)	Mreža prekogranične prometne, energetske ili telekomunikacijske infrastrukture uspostavljena radi potpore funkcioniranju jedinstvenog tržišta EU-a i njegova unapređenja olakšavanjem slobodnog kretanja ljudi, robe i usluga.
Transverzalna zadrška	Zadrška u vezi s BND-om u pogledu određenog međusektorskog pitanja koja zahtijeva komparativnu analizu rješenja koja usvajaju države članice.
Tržišna mjera	Javna intervencija na poljoprivrednim tržištima radi ublažavanja učinka pada cijena i strukturnih poteškoća pružanjem potpore za pojedine sektore (primjerice, za voće i povrće, vino, program opskrbe škola mlijekom).

Pojam	Objašnjenje
Učinak	Dugoročne posljedice određenog dovršenog projekta ili programa, koje mogu biti društveno-gospodarske, financijske ili posljedice povezane s okolišem.
Učinkovitost	Postizanje najboljeg odnosa između upotrijebljenih resursa, poduzetih aktivnosti i postignutih ciljeva.
Uključivanje (u politiku)	Sustavno uzimanje u obzir određenih prioriteta (npr. rodne ravnopravnosti, zaštite klime) pri oblikovanju i provedbi svih politika.
Uključivanje klimatskih pitanja (u proračun)	Uključivanje pitanja povezanih s klimom u sve politike, instrumente, programe i fondove.
Ukupni dopušteni ulov	Maksimalna količina ribe koja se svake godine smije uloviti iz određenog stoka u skladu sa zajedničkom ribarstvenom politikom.
Uloženi resursi	Financijski, ljudski, materijalni, administrativni ili regulatorni resursi uloženi u provedbu određenog projekta ili programa.
Upravljačko tijelo	Nacionalno, regionalno ili lokalno tijelo (javno ili privatno) koje je država članica zadužila za upravljanje određenim programom koji se financira sredstvima EU-a.
Uravnoteženje	Proces u okviru kojeg određena država članica kombinira svoje procjene količine nastalog plastičnog ambalažnog otpada, do kojih je došla primjenom dviju različitih metoda, kako bi izračunala svoj doprinos vlastitim sredstvima EU-a koja se temelje na plastici.
Uredba o općem skupnom izuzeću (Uredba GBER)	Uredba EU-a kojom se dopuštaju određene vrste mjera državne potpore o kojima nije potrebno obavijestiti Komisiju.

Pojam	Objašnjenje
Uredba o zajedničkim odredbama (UZO)	Uredba kojom se utvrđuju pravila koja se primjenjuju na svih pet europskih strukturnih i investicijskih fondova.
Uspješnost	Mjerilo koje pokazuje u kojem su stupnju određenom mjerom, projektom ili programom financiranim sredstvima EU-a ispunjeni postavljeni ciljevi i u kojoj je mjeri ostvarena odgovarajuća vrijednost za uloženi novac.
Utvrđivanje usklađenosti (potvrda o sukladnosti)	Proces u sklopu kojeg Komisija obavlja reviziju kako bi utvrdila je li određena država članica pravilno upotrijebila financijska sredstva koja su joj bila na raspolaganju i je li djelotvorno primjenjivala sustave upravljanja i kontrole.
Uzajamni fond Bêkou	Uzajamni fond EU-a za potporu stabilizaciji i obnovi Srednjoafričke Republike.
Uzajamni fond EU-a	Fond kojim upravlja EU i u kojem se objedinjuje novac iz više izvora radi financiranja međunarodnog odgovora na krizne situacije ili krizu koja je u tijeku, uglavnom u zemljama u razvoju.
Uzorkovanje po novčanoj jedinici	Metoda statističkog uzorkovanja na temelju koje je vjerojatnost odabira određene transakcije razmjerna njezinoj veličini.
Uzorkovanje prosudbenom metodom	Za razliku od statističkog uzorkovanja, postupak u kojem revizor za revizijsko ispitivanje iz osnovnog skupa odabire stavke na temelju slobodne procjene kako bi se ispunili unaprijed utvrđeni kriteriji.
Vanjska granica	Granica, među ostalim u zračnim, morskim, jezerskim i riječnim lukama, između države članice EU-a i zemlje izvan EU-a.

Pojam	Objašnjenje
Vanjsko djelovanje	Aktivnost EU-a koja se sastoji od pružanja pomoći zemljama izvan EU-a i razvoja odnosa s njima, među ostalim u okviru multilateralnih sporazuma, kao i s regionalnim ili globalnim organizacijama.
Veliki projekt	Projekt financiran sredstvima EU-a čiji ukupni prihvatljivi troškovi prelaze 50 milijuna eura u sektorima kao što su sektori prometa, okoliša ili energije.
Višegodišnji financijski okvir (VFO)	Plan potrošnje EU-a u kojem su utvrđeni prioriteti (na temelju ciljeva politika) i gornje granice, obično na razdoblje od sedam godina. Tim planom pruža se struktura unutar koje se utvrđuju godišnji proračuni EU-a te se u njemu određuju granice rashoda za svaku rashodovnu kategoriju.
Višestruka sukladnost	Mehanizam na temelju kojeg plaćanja poljoprivrednicima ovise o tome poštuju li ti poljoprivrednici zahtjeve u vezi s okolišem, sigurnošću hrane, zdravljem i dobrobiti životinja te gospodarenjem zemljištem.
Vlasničko ulaganje	Novac uložen u određeno poduzeće u zamjenu za vlasnički udio i udio u dobiti.
Vlastita sredstva	Sredstva kojima se financira proračun EU-a.
Vlastita sredstva koja se temelje na BND-u	Vlastita sredstva EU-a koja države članice uplaćuju izravno na temelju svojeg relativnog blagostanja iskazanog s pomoću bruto nacionalnog dohotka. Varira ovisno o iznosu koji je potreban da bi se uravnotežila prihodovna strana proračuna.
Vlastita sredstva koja se temelje na nerecikliranom plastičnom ambalažnom otpadu	Vlastita sredstva EU-a koja se izračunavaju primjenom jedinične vrijednosti po toni nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada nastalog u svakoj državi članici.

Pojam	Objašnjenje
Vlastita sredstva od PDV-a (vlastita sredstva koja se temelje na PDV-u)	Vlastita sredstva EU-a koja se sastoje od definiranog udjela (stope nacionalnog doprinosa) PDV-a koji je prikupila svaka pojedinačna država članica.
Vlastita sredstva za uravnoteženje	Dodatni izvor prihoda za uravnoteženje prihoda i rashoda proračuna EU-a.
Zadrška	Nedostatak na koji je određeni glavni direktor upozorio u izjavi o jamstvu koju je dao u okviru godišnjeg izvješća o radu.
Zadrška u vezi s BND-om	Obavijest o promjeni koju je potrebno uvesti u određeni aspekt metodologije kojom se država članica služi za prikupljanje podataka o BND-u.
Zadrška u vezi s PDV-om	Zadrška u vezi s izračunom vlastitih sredstava od PDV-a određene države članice.
Zajednička poljoprivredna politika (ZPP)	Središnja jedinstvena politika EU-a za poljoprivredu koja obuhvaća subvencije i niz drugih mjera čija je svrha zajamčiti sigurnost opskrbe hranom i primjeren životni standard poljoprivrednika u EU-u te promicati ruralni razvoj i zaštititi okoliš.
Zajednička pomoć za potporu projektima u europskim regijama (JASPERS)	Partnerstvo za tehničku pomoć sklopljeno između Europske komisije, Europske investicijske banke i Europske banke za obnovu i razvoj, u okviru kojeg se zemljama korisnicama pružaju neovisni savjeti o pripremi projekata koji se razmatraju za sufinanciranje sredstvima EU-a.
Zajednička ribarstvena politika	Okvir koji EU primjenjuje za gospodarenje ribom i upravljanje ribolovom kako bi se zajamčile održivost ribljih stokova i stabilnost dohotka ribarske zajednice.
Zajednička sigurnosna i obrambena politika (ZSOP)	Dio vanjske politike EU-a usmjeren na sigurnosne i obrambene kapacitete.
Zajednička služba za reviziju	Služba Komisije odgovorna za *ex post* reviziju projekata koji se financiraju u sklopu okvirnih programa EU-a za istraživanje i inovacije.

Pojam	Objašnjenje
Zajednički fond za rezervacije	Fond iz kojeg se pokrivaju potencijalne obveze koje proizlaze iz financijskih instrumenata, proračunskih jamstava i financijske pomoći.
Zajednički okvir za praćenje i evaluaciju (ZOPE)	Pravila i postupci za evaluaciju uspješnosti zajedničke poljoprivredne politike.
Zajednički okvir za upravljanje rizikom	Okvir za carinske provjere koje provode države članice i koji se temelji na razmjeni informacija o riziku i obavljenim analizama među carinskim upravama.
Zajedničko poduzeće	Tijelo EU-a osnovano s javnim i/ili privatnim partnerima radi provedbe projekta ili aktivnosti u području istraživanja i tehnologije.
Zaključenje	Financijska namira određenog programa ili fonda EU-a plaćanjem preostalog salda predmetnoj državi članici ili drugoj zemlji korisnici, ili traženjem povrata sredstava od nje.
Zaštićeno morsko područje	Morsko područje koje je zakonom ili na neki drugi način određeno kao područje na kojem je potrebno zaštititi i očuvati bioraznolikost, prirodne resurse i lokalitete kulturne baštine.
Zemlja kandidatkinja	Zemlja čiji je zahtjev za članstvo u EU-u službeno priznalo Europsko vijeće.
Zemlje koje su umjereni i novi inovatori	Kategorizacija za države članice sa stopom uspješnosti na europskoj ljestvici uspjeha u inovacijama u visini 70 % – 100 % (umjereni inovatori) ili manje od 70 % (novi inovatori) prosjeka EU-a.
Zemlje sudionice programa (Erasmus+)	Države članice EU-a, Island, Lihtenštajn, Norveška, Srbija, Sjeverna Makedonija i Turska.
Znanstveni, tehnički i gospodarski odbor za ribarstvo (STECF)	Tijelo stručnjaka koje je Komisija imenovala radi pružanja pomoći u provedbi zajedničke ribarstvene politike.

Pojam	Objašnjenje
Žarišno područje	Prioritet druge razine u području ruralnog razvoja u EU-u.